

NIEUWSBRIEF 7

7e editie - juni 2006. Een uitgave van Heike van Gils vanuit Colombia, en in samenwerking met de rest van de familie van Gils ©

TWEEDE RONDE!!

Met enige trots presenteer ik bij deze de tweede ronde 'nieuwsbrief' (weer zes dit jaar) voor alle gulle gevers; de mensen van wie ik eigenlijk veel meer heb gekregen dan gevraagd (toch wel heel fijn!) en voor de mensen die recentelijk (of in de nabije toekomst?) ook ontvangers wilden worden van deze uitgave. Voor mij is het een waar genoegen om deze nieuwsbrief te schrijven; en nog steeds komen er onderwerpen in mij op –soms op de vreemdste momenten- om over te kunnen schrijven. Ondanks dat ik vaak aan mijn moeder schrijf dat er eigenlijk niks is gebeurd na de laatste keer dat ik haar mailde, doet de het schrijven van de nieuwsbrief mij bedenken dat er best vooruitgang in de zaken zit: over een paar maanden ben ik alweer een zesde deel van mijn promotie verder! Nou dat gaat wel snel! Eind juni moet ik mijn promotie onderwerp en een literatuuronderzoek verdedigen. Spannend!! Meteen daarna vertrek ik naar Nederland voor een maand – ik land op 1 juli en dus zullen de biertjes op mijn moeders 60^e verjaardagsfeest extra goed vallen: dat is namelijk die dag...!!

Ondertussen zijn de fondsen (NCIV en BothENDS) uit Nederland voor San Martin inmiddels echt binnen en worden er concrete plannen gemaakt. Wel gek hoor, na een jaar theoretisch denken moet het nou 'in het echt'. Er komen dingen naar voren die eigenlijk al 'door de omstandigheden' op gang zijn gezet zoals de dialoog over het beheer van de natuurlijke bestaansbronnen, als gevolg van het rapport met de resultaten van het monitoring project. Daar is op dit moment allemaal wel commotie over binnen het nationale park en de resguardo want die willen natuurlijk allebei geen slechte

reputatie! Dus komen ze nu allemaal met goede voornemens. Wel raar hoor, alsof de resultaten iets nieuws waren.. alsof het parkbestuur en de resguardo niet allang wisten dat er flink gesjoemeld wordt. Dat moet dan eerst allemaal

op papier, ophef maken etc. Eigenlijk te gek dat er dan niet eerder naar die mensen van zo'n gemeenschap wordt geluisterd als ze praten in vergadering die er toch wel af en toe zijn; een jaar geleden was er bijvoorbeeld een parkfunctionaris in San Martin een maand om een 'analyse van de problemen van de gemeenschap' te doen. Had ze dan de hele tijd haar oog- en oorkleppen op ofzo vraag je je dan af?! ;) Gesjoemeld wordt er bij de vleet: als er 'wit hout' op de permit staat (uitgegeven door de resguardo zonder overleg met de gemeenschap), dan wordt er net zo makkelijk gewoon (inmiddels schaars) edelhout uit het bos gesleept (zie foto, Gonzalo showt de boel even). Er controleert toch nooit iemand, en zeker al niet in de 'controle post' van de park aan de riviermond van Amacayacu waar ALLE boten langs moeten met hun hout etc. Toch wel gek want nu hebben ze bij het park eigenlijk geld zat want de Nederlandse ambassade hier in Colombia sponsort hen tegenwoordig.. Oh of toch niet zo gek?! Of ze gebruiken een permit twee keer; ach als ze de eerste keer door niemand worden gecheckt dan kunnen ze gewoon nog een keer terug komen en doen alsof het de eerste keer is. Het is allemaal zo makkelijk... en daarom zo moeilijk om te veranderen. Daarom gaat het ook allemaal langzaam.. maar tot op heden dus goed. En stiekem waren de mensen van San Martin toch best een beetje trots op hun rapport, hoor! Nu staat het tenminste eens allemaal netjes en officieel op papier.

JACHT EN AKKERBOUW

Nu het bladsnijmieren-onderzoek inmiddels een beetje automatisch loopt (in handen van de lokale onderzoekers), heb ik wat meer tijd om aan het gewone gemeenschapsleven deel te nemen. Ik heb alvast van de tijd gebruik gemaakt om een stuk 'oude' akker te adopteren, om zo een beetje te kunnen bijdragen aan de keukenvoorraad casave en bakbanaan, waar ik mij ook dagelijks aan tegoed doe. De akker is van de familie waar ik altijd verblijf en hier was het onkruid inmiddels in struikgewas veranderd. De oma van de familie (Monica, zie laatste foto in de vorige nieuwsbrief) had al vaker gezegd dat ze dat stuk weer wilde oplappen, maar ze heeft het denk ik al druk genoeg met haar overige drie hectares! Die moeten beplant, geoogst en onkruid vrij gehouden worden, naast haar overige taken als oma van een grote familie (9 kinderen tussen de 35 en 18 jaar): wassen, koken, schoonmaken, masato maken, handwerken (hangmatten vooral) etc. Ze staat met haar man (Humberto; zie hieronder, en met de kleine kaaiman in de vorige nieuwsbrief; in de hangmat) rond de klok van vijf uur 's ochtends al buiten, en 's avonds rond een uur of acht gaan ze weer slapen. Soms echter later, als Humberto nog niet van de jacht terug is gekomen. Dan wacht ze op hem om meteen het vlees te kunnen verwerken, wat al netjes schoongemaakt en in palmbladeren gepakt op de rug van de jager aankomt (tja, waarom dikke zwijnenhuid dragen als je die later toch niet gebruikt?).

Een paar maanden geleden was het even schrikken want een wild zwijn had de nek van de grootste jachthond opengereten toen de hond dat beest achterna vloog, een ondergrondse tunnel in (Guardian, die ik uit Leticia aan Humberto kado deed toen zijn oude hond overleden was). Het arme beest kon nog net naar huis strompelen en is daar half dood neergeploft. Humberto en Monica allebei in tranen, de familie in stress. Als de hond de nacht zou overleven, zou hij het wel halen. De hele nacht hebben ze bij hem gewaakt en 's ochtends gaf hij dan toch aan iets te willen eten. Gelukkig!! Er werd gelijk een soep voor hem gemaakt. Ondanks zijn ernstige toestand liet hij zich toch niet helpen. Alleen door een ontsmettingsmiddel op de wond te gooien vanaf een halve meter afstand konden ze de boel een

beetje schoonmaken. En als een wonder heeft de enorme gapende wond zichzelf gedicht en is er nu alleen nog een liteken over. Zo spoedig mogelijk weer op jacht natuurlijk en nu zo mogelijk met nog meer agressie tegen de zwijnen! Volgens Humberto lopen die zwijnen rond in de bush in groepen van wel 300 beesten, die als ze zich kwaad maken, met zijn allen tegelijk achter iemand aan kunnen gaan. Tot de dood er op volgt ja. Dan heb ik liever dat hij knaagdieren jaagt (nieuwsbrief 5). O ja en zijn jachtgeweer was kapot, dus moest gerepareerd worden en hij wilde ook informeren voor een nieuwe. Daarvoor moet je in Tabatinga zijn, net over de grens met Leticia in Brasilië, waar kennissen wel een adresje wisten. Dus komt zoonlief naar Leticia, met het defecte onderdeel diep in zijn tas gepropt (want niemand heeft er hier natuurlijk papieren bij zijn geweer..) en op zoek naar dat 'adresje'. Komt hij even later terug, met rillende benen, want hij was daar per ongeluk op

een wapenhandel gestuit.. Gewoon, in een woonhuis. De nieuwste snufjes in granaten en mitralleers. Kopen?!

Goed, ik begon dus over mijn lappie grond. Daar heb ik dus inmiddels eigenhandig (met echt een onwijze blarencollectie op mijn rechterhand steeds door de machete) het onkruid en de struiken opgeruimd en ben ik inmiddels al drie soorten (bak)banaan aan het planten. Die steek je eerst op een andere akker bij de moeder vandaan en dan in een kuil planten. Deze maand moet de casave er komen en beetje bij beetje de ananassen. Af en toe komt Monica of Humberto mij even helpen en de boel uitleggen. Eigenlijk roept hier iedereen de hulp van het halve dorp in om een akker te maken, onder het genot van de masato. Erg gezellig, maar ik vind het wel best zo, het lapje is immers nog geen halve hectare groot!

Over het algemeen hebben alle zonen en dochter hun eigen akker waar ze hun oogst vandaan halen, maar uiteindelijk gaat het allemaal in dezelfde pot natuurlijk. Het is wel slechte boel als een zoon of dochter (of nog erger, schoonzoon of schoondochter) nooit zijn handen uit de mouwen steekt op de akker, of nooit brandhout mee naar huis neemt. Dus ik doe nu voortaan mee, met mijn eigen plantsels. Nu weet ik zeker dat akkerbouw geen eitje is! ;)

TOERISME (en andere zaken...)

Omdat het Nationale Natuurpak Amacayacu een visitantencentrum heeft, komen er natuurlijk ook regelmatig toeristen naar San Martin, dat onderdeel is van het park als inheemse gemeenschap. Het grootste deel van de toeristen zijn Colombianen uit de 'hogere milieus' zullen we maar zeggen. Mensen die wel een beetje geld te besteden hebben, nog nooit een aap in het echt hebben gezien en denken dat de mensen hier nog met een verentooi op hun hoofd in hun blote kont lopen (uhmm dat is alleen nog zo op Monkey Island, waar een mafioos een paar onwetende Yaguas heeft getraind een aantal jaar terug om al hun kleren (jeans en t-shirt) uit te trekken en een stro-rok en verentooi te grijpen als er toeristen komen... die attractie loopt nog steeds goed). Recentelijk is het visitantencentrum in handen gekomen van een groot Colombiaans hotelketen. Dat is onderdeel van een politiek die aangeeft dat het bestuur van een nationaal park wel wat anders te doen heeft dan toeristen rondleiden. Dat is natuurlijk waar, maar heeft ook zijn keerzijde. Een hotelketen is natuurlijk lang niet zo geïnteresseerd in een filosofie achter het toerisme; het moet gewoon geld opleveren. Om de boel toch een beetje smooth the laten verlopen kwam er een project dat de grenzen moet aangeven aan de keten; bijvoorbeeld, hoeveel toeristen mogen er per dag over een bepaald pad lopen zodat het niet in een ge-erodeerde modderpoel verandert? Wat zijn de prijzen die ze moeten betalen aan de gidsen van San Martin die wandeltochten begeleiden, of transport regelen? Het is een lange discussie.. Inez, die ik presenteerde in de derde nieuwsbrief, is inmiddels een kleine kiosk aan het bouwen om hier eten te kunnen serveren aan toeristen, studenten, of andere geïnteresseerden (zoals ik!). Zij kookt geweldig en ik hoop dat het haar lukt om een steady stream van eters voor elkaar te krijgen. (Gets, ik zie NU een dikke spin die mijn klamboe is binnen gekomen, wacht even, even bestje verwijderen). Soms is dat moeilijk, want toeristen komen (ondanks de nieuwe akkoorden etc) toch vaak 'uit de lucht gevallen' en dan is het moeilijk snel even vis of vlees te regelen! Het is op dit

moment even stress in haar huishouden, want haar man heeft hout gezaagd voor een lokaaltje bij de school, maar de meneer die het contract in handen heeft is niet meer op komen dagen om iedereen te betalen. Aan Miguel is hij bijna 200 euro verschuldigd en nog meer aan drie overige mensen. Dat is natuurlijk lastig, vooral omdat Leticia relatief zo ver weg is, en het moeilijk is die poen te achterhalen. [Relevant te melden dat die contract-meneer de bodyguard is van de grote burgemeester van Leticia, waar het contract vandaan komt? Ow, en tussen nog meer haakjes, dat de broer van de burgemeester van Leticia een van de grootste mafialeiders van de Amazone is, en nu net uit de gevangenis in Bogota terug is? En dat deze crimineel zonder twijfel wel eens biertjes heeft gedronken met Pablo Escobar? Of leuk om te weten dat Leticia in de top tien van corruptie oorden in Colombia is geplaatst? Ach, de collectie van weetjes .. het vogeltje verteld af en toe wel eens wat.. en ik luister dan maar..]

Goed, het toerisme dus. Zo is er een project gestart onder de titel 'familie-hotels'. Met een boel bombarie werd het idee gelanceerd dat vijf gezinnen een aanbouw krijgen met faciliteiten om toeristen onder te brengen. Iedereen blij en gelukkig (buiten de roddel en achterklap over wie dat wel deel mocht gaan uitmaken van de vijf). Blijk de hele toestand een lening te zijn... Jaaaa.. da's natuurlijk weer een ander verhaal. Ruzie in de tent natuurlijk en wie weet hoe het er nu voor staat met de familie-hotels.. zou de contract-meneer..!?? Ach nee, dat zal toch niet..?! Hmm waarom ook niet..?!?!? Feit blijft dat er alweer verdacht lang niks over wordt gehoord! Gelukkig hangt het toerisme in San Martin hier niet vanaf: er zijn nog genoeg andere dingen te doen, zoals slapen in een hangmat in de bush, vissen, medische planten leren kennen, of een cursus handwerken. Er was nog eens een voorstel aan een lokale instantie om een 'maloka' te financieren –hiervoor moet nl behoorlijk wat hout en bladeren gesjeft worden- Als toeristische attractie. Maar ik weet niet.. er was iets met een contract-meneer.. Nee serieus, dat hele project is na wat beloften in de doofpot gegaan.. Tcoh moeten we hier eigenlijk weer eens achteraan gaan...

PUBLICATIE?!? Hahaha..

Ja, ik moest echt even glimlachen toen ik de uiteindelijke versie van het verhaal over mijn 'leven na het afstuderen' in de Wageningen Update (www.wageningenupdate-online.nl): 150 woorden! Het verhaal was zo erg gekrompen en werd zeker al geen hoofdonderwerp '*omdat het toch helaas niet echt de succesvolle Wageninger afspiegelt*'. HAHAHAHHAHA!!! Nou, dat is toch wel jammer he? ☺ In het juni of juli nummer moet ik wel verschijnen, onder het 'Actueel' onderdeel. Ehhh.. is dat dan het '*kanslozen*' hoekje?!?!?

COLUMBUS EN DE RONDE WERELD, HOE ZAT DAT EIGENLIJK?

Even tussendoor wilde ik het hier nog wel even over hebben, want volgens mij is het voor velen niet echt helemaal duidelijk waarom de inheemse mensen hier 'indianen' genoemd worden. Wat was nou het hele eieren eten van die Christofer Columbus en zijn 'ontdekking'? Daar gaan we dan.. toen hij dus met zijn bootje deze richting op was gevaren had hij maar een ding in gedachten: bewijzen dat de wereld rond was, en dat er veel snellere handelswegen waren naar 'Indie', dan langs de gevaarlijke zuid-afrikaanse kust. Met de wind in de zeilen, kompas en verrekijker in de aanslag, noteerde hij in zijn dagboek dat hij het gevonden had: de Indische kustlijn! Snel rechtsomkeer gemaakt en de autoriteiten in Europa ingelicht. De wereld is rond! GEWELDIG! Pas later kwam men er echter achter dat hij naar de Cubaanse kust heeft zitten staren en niet de kust van zuid China... Dat er dus nog een heel continent tussen Europa en 'Indie' lag heeft Columbus nooit geweten, die ontdekking kwam pas toen hij

al dood was. Ondertussen was de naam 'indianen' al blijven plakken in de volksmond en tot heden is dat niet veranderd!

ZIJN ER VRAGEN?

Op het moment dat ik dit stukje typ, is er even elektriciteit in San Martin, en laat ik de verschillende nieuwsbrieven zien aan een paar aanwezigen, met de uitleg over wat er zoal in staat. Ondertussen is het 'nieuwsbrief-idee' al een beetje ingeburgerd in San Martin, en komt de opmerking dat er zeker vragen moeten zijn vanuit Nederland; een situatie als die van San Martin is immers niet te vergelijken met die van een dorp in Nederland! Dus, bij deze: als er vragen zijn aan de mensen van San Martin, dan graag laten weten! Het antwoord zal komen van de mensen zelf.

FILMTIPS

Ik woon dan wel een beetje ver weg van de internetconnectie die de studenten van de Wageningen Universiteit altijd voorzag (of nog steeds voorziet) van een constante stroom gratis films (dat is dus echt lux!), maar toch kom ik af en toe een mooie tegen die op een of andere manier te maken heeft met mijn interesse veld, en welke ik graag met jullie wil delen.

Mary Full of Grace - over een stel jonge colombiaanse dames die betrokken raken bij de coke smokkel.

Darwin's Nightmare - over het Victoria meer in Afrika en de visvangst situatie aldaar, maar vergelijkbaar met de Amazone rivier; documentaire.

The Constant Gardener - over de medische 'ontwikkelings' hulp in een Afrikaans land.